

AKTIVITEITENPLAN 2022 - 2024

Stichting De Verhalen

AKTIVITEITEN

****2022**

In het jaar 2022 rond Stichting De Verhalen het project *De terugkeer van de Joodse kinderen* af. De uitvoering van het project was voor 2020 gepland maar door het coronavirus zijn de vijf deelprojecten in 2020, 2021 en 2022 uitgevoerd in de periodes dat er geen lock down was of andere beperkende maatregelen.

Het laatste en vijfde deelproject – de muziektheatervoorstelling *Smokkelbern* – is tussen oktober 2021 en mei 2022 uitgevoerd. Er zijn in april en mei 22 voorstellingen van *Smokkelbern* gegeven in Amsterdam, Lemmer, Sneek en Leeuwarden. Alle voorstellingen waren uitverkocht. In *Smokkelbern* is het verhaal verteld van het joodse onderduikkind Lea Tropp en hoe zij op latere leeftijd de oorlogstrauma's verwerkt.

De site www.joodsekinderen.nl geeft een goede indruk van de verschillende deelprojecten (documentaireserie *Smokkelbern*, podcastserie, fototentoonstelling en verhalen van onderduikkinderen).

****2023**

Onder de vlag van Stichting De Verhalen schrijft Jorien Wallast, oud-redacteur van de Volkskrant, momenteel een boek over het vroegere vrouwenkorps van het Koninklijk Nederlansch-Indisch Leger (KNIL) in de voormalige kolonie Nederlands-Indië. In 2021 heeft Jorien Wallast in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum voor NPO Radio 1 de vijfdelige podcast *Mijn oma de soldaat* gemaakt. In de podcast staan de ervaringen centraal van mijn oma, Mies Faber- van Bekkum, als vrouwelijke militair voor het KNIL eind jaren veertig. Ik ben onlangs door Alfabet Uitgevers benaderd om een boek te schrijven over het vrouwenkorps KNIL, waarin ik dit keer de ervaringen van mijn beide grootouders Mies (Driebergen, 1921) en Johannes (Leeuwarden, 1928) tijdens hun militaire uitzending naar Indonesië centraal zet. Zij hebben elkaar destijds in Batavia/Jakarta ontmoet, hij als dienstplichtige en zij als oorlogsvrijwilligster en een van de eerste vrouwelijke militairen. De researchperiode voor het boek in Nederland en Indonesië vindt plaats in 2023. Publicatie van het boek volgt in 2024.

Stichting De Verhalen ontwikkelt in 2023 het project *Vrijheidsstrijders! | Wat is de vrijheid ons waard?* Het doel van het project is om met een breed publiek vanuit meerdere perspectieven naar de betekenis van vrijheid kijken. Met kinderen en volwassenen, door middel van theater, debat, podcasts, interviews en community labs.

Daarbij wordt een brug naar verschillende bevolkingsgroepen geslagen en worden verbanden gelegd tussen verschillende periodes uit onze geschiedenis.

Centraal in het project staat de Vrijheidswijk in Leeuwarden. Nergens komen de thema's oorlog en vrijheid zo treffend bij elkaar als in deze woonwijk. Het Friese verzet had hier in de oorlogsjaren lange tijd haar hoofdkwartier; bij de aanleg van de wijk in de jaren zestig kregen alle straten en pleinen een naam met een link naar de Tweede Wereldoorlog en tegenwoordig wonen er in de Vrijheidswijk veel oorlogsvluchtelingen, die in Nederland een nieuw bestaan proberen op te bouwen.

****2024**

Vanaf maart tot half mei 2024 worden rond het thema *Vrijheidsstrijders! Wat is de vrijheid ons waard* vijf projecten georganiseerd.

1. Podcast > **Wat is vrijheid in de Vrijheidswijk?**
2. Muziektheatervoorstelling > **Evenhuis**
3. Talkshow **De Vrijheidsstrijder**
4. Basisscholenproject > **Vrijheid in je eigen buurt!**
5. Artikelenserie LC/FD > **Vrijheidsstrijders!**

De projecten zijn gericht op een brede doelgroep en laten het publiek steeds vanuit een wisselend perspectief naar het centrale thema kijken.

Fysieke activiteiten vinden plaats in Leeuwarden, Sneek, Drachten, Amsterdam en in dorpen en stadswijken in Friesland. Daarnaast kan iedereen via verschillende kanalen (radio/tv/krant en social media/streamingdiensten) aanhaken bij het project.

DEELPROJECTEN

1. Podcast > Wat is vrijheid in de Vrijheidswijk?

Wat betekent vrijheid voor mensen die het niet zo makkelijk hebben in het leven? Die huis en haard hebben verlaten voor oorlogsgeweld, die het financieel moeilijk hebben of eenzaam zijn. Welke vrijheid is voor hen belangrijk?

In een serie podcasts/radiodocumentaires portretteren we een wijk, die weliswaar het woord vrijheid in haar naam draagt, maar waar vrijheid in veel opzichten niet vanzelfsprekend is. Sommigen zijn hun eigen land ontvlucht, anderen voelen door sociale achterstand nauwelijks vrijheid of komen als oudere nauwelijks hun huis nog uit.

De serie wordt gemaakt door een redactie, die bestaat uit wijkbewoners en professionele redacteur-producers van Stichting De Verhalen/Omrop Fryslân. Samen wordt een scenario gemaakt, invalshoeken bedacht en hoofdpersonen geselecteerd, benaderd, geïnterviewd en gevolgd in hun levens.

De serie van 4 afleveringen wordt uitgezonden door Omrop Fryslân in het radioprogramma Buro de Vries en als podcast aangeboden op de streamingsdiensten van Spotify, Itunes, Apple.

2. Muziektheatervoorstelling > Evenhuis

De voorstelling gaat over een Friese verzetsman naar wie een straat is vernoemd in de Vrijheidswijk: Jan Evenhuis.

Evenhuis is voor het grote publiek een vrijwel onbekende vrijheidsstrijder die in Fryslân grote verzetsdaden heeft verricht in de Tweede Wereldoorlog. Hij was de Friese bankier van verzet en heeft een cruciale rol gespeeld in de grootschalige onderduikhulp in Friesland en de financiering ervan.

Als hoofd van de belastingen in Leeuwarden fraudeerde Evenhuis in de oorlog op grote schaal met belastinggeld en lichtte daarmee de bezetter voor bijna 6 miljoen gulden op (omgerekend naar nu 40 miljoen euro). Met het geld werd een groot deel van de onderduikhulp in Friesland bekostigd, waardoor duizenden Joden, geallieerde piloten en mannen voor de Arbeitseinsatz uit handen van de nazi's konden blijven.

Als zijn dochter Anki bij illegale activiteiten in Amsterdam wordt opgepakt, brengt dat de geniale Evenhuis volledig uit zijn evenwicht. Hij probeert zijn dochter met losgeld vrij te kopen. Uiteindelijk kost hem dat zijn leven. Hij wordt opgepakt en in 1944 in Vught gefusilleerd.

De voorstelling vertelt het verhaal van een verzetsman die zijn eigen vrijheid in de waagschaal stelt voor zijn dochter en voor duizenden andere mensen die gevaar liepen. Uiteindelijk moet hij dat met zijn eigen leven bekopen.

Er worden 20 voorstellingen geprogrammeerd in april en mei 2024 in Amsterdam, Sneek, Drachten en in de Vrijheidswijk in Leeuwarden.

3. Lezingenserie > De Vrijheidsstrijder

Voorafgaand aan de muziektheatervoorstelling Evenhuis wordt zesmaal een lezing onder de naam De Vrijheidsstrijder geprogrammeerd. In de talkshow interviews en lezingen met denkers, activisten, publicisten, kunstenaars en historici over actuele vraagstukken rond het thema vrijheid. Met ruimte voor interactie met het publiek.

De lezingenserie wil verdieping geven aan het thema vrijheid in deze tijd, waarin de democratische rechtstaat als hoeder van onze vrijheid moeizaam functioneert. Wanneer hebben we dat vaker meegemaakt en wat kunnen we daarvan leren? Wat is er nodig voor een vitale democratie? Wat is als samenleving de vrijheid ons waard? En is die vrijheid ongelimiteerd of zijn er grenzen? De lezingen vinden plaats op de locaties van de theatervoorstelling.

4. Basisscholenproject > Vrijheid in je eigen buurt

Stichting De Verhalen gaat in samenwerking met Tresoar (het Historisch en Letterkundig Centrum van Friesland) verspreid over de provincie op veertig Friese basisschoolklassen gastlessen geven over *Vrijheid in je eigen buurt*.

Daarbij staat de naaste omgeving van de school en het kind centraal.

De gastles bestaat uit:

- korte introductie op de Tweede Wereldoorlog;
- aandacht voor WO2 in Fryslân aan de hand van fragmenten uit het dagboek van de Leeuwarder schooljongen Adri Meindersma. Adri was een schooljongen uit Leeuwarden die in 1940 de bombardementen in Rotterdam meemaakte. Vanaf dat moment tot het eind van de oorlog hield hij een dagboek bij. Het dagboek toont de leefwereld van een tiener die in Friesland opgroeit in oorlogstijd.
- aandacht voor de eigen familie aan de hand van voorwerpen en documenten die de kinderen zelf kunnen meenemen.
- aandacht voor de omgeving van de eigen school, aan de hand van straatnamen, monumenten, foto's en verhalen.

De doelstellingen zijn:

- de vaderlandse geschiedenis uit de schoolmethodes illustreren met erfgoed en geschiedenis in de eigen omgeving van de leerlingen.
- leerlingen bewust maken van sporen van oorlog en vrijheid in hun eigen leefomgeving en de verhalen die daarbij horen (materieel en immaterieel erfgoed).
- leerlingen een link laten leggen tussen oorlog, vrijheid en kinderrechten in ons nationale verleden en die in de tegenwoordige tijd elders in de wereld.

5.Vrijheidsstrijders!! | artikelenserie Leeuwarder Courant en Friesch Dagblad

De Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad starten in het eerste kwartaal van 2024 het mediaproject 'Vrijheidsstrijders'. Samen met haar lezerspubliek verspreid over heel Friesland gaan de redacties op zoek naar 10 bijzondere verhalen over mensen, die zich op buitengewone wijze hebben ingezet voor de vrijheid. Of dat nog steeds doen. Ter inspiratie van ons allemaal.

Het project heeft een interactief karakter, waarbij de beide kranten een oproep aan lezers doen voor het inbrengen van ideeën. Een team van redacteuren en een aantal lezers selecteren vervolgens tien ideeën voor een serie artikelen en portretten over tien bijzondere Vrijheidsstrijders!! De hoofdpersonen hebben allemaal een link met Fryslân, lokaal of regionaal; ze streden en strijden allemaal voor de vrijheid van onderdrukten en het meest kwetsbare; het zijn onbekende helden die nooit bewust een voetstuk voor hun daden hebben gezocht.

Het project mondt uit in een serie van 10 artikelen die vanaf begin maart t/m begin mei in een wekelijkse cyclus worden gepubliceerd in het Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad, zowel in de papieren krant als op de digitale platforms.

BESTUUR STICHTING DE VERHALEN

Het bestuur van Stichting De Verhalen vergadert in een maandelijkse frequentie met uitzondering van de maanden juli en augustus. In de periodes dat projecten zijn uitgevoerd, is er incidenteel indien nodig extra bestuursoverleg.